

Nr 461

Av herr Kellgren och fröken Sandell, *angående danskonstens läge, behov och utvecklingsmöjligheter.*

Danskonsten har börjat tilldra sig ett ökat intresse som sträcker sig ner igenom många folklager, vilka förr stod främmande inför densamma. Ett nytt medium, TV, sprider den till alla hem. Baletten håller på att bli en stor konstart. Det synes som om den för närvarande har mer framstående utövare i Sverige än tidigare. Den har också hos oss en stark modern trend. Mer än i de flesta länder är den sammankopplad med den moderna musiken och med det konstnärligt avancerade nyskapandet över huvud taget.

Dessutom har undervisning av barn i balett fått stor betydelse och en mycket vidsträckt omfattning. Denna undervisning är av odiskutabelt värde för barnens fostran, för tonårsutvecklingen och även i terapiens tjänst för underutvecklade barn.

I denna situation när danskonsten vinner ökad konstnärlig utbredning och får större social betydelse frågar man sig vad som bör göras för att rusta upp danskonsten så att den på bästa sätt kan utvecklas och tillgodose viktiga samhällsbehov.

En självständig balettscen i Sverige är nödvändig, en trupp främst för landsortens betjänande med gästspel och för TV-produktionen.

Det första som i dag måste göras är att radikalt förbättra utbildningsverksamheten. Ett utomordentligt initiativ till detta har ecklesiastikdepartementet tagit genom att inrätta koreografiska institutet vid Musikaliska akademien. Det tillkom 1963 som en försöksverksamhet i avsikt att råda bot på bristen på återväxt av koreografer. Från hösten 1964 har institutet utvidgats med en ny uppgift, nämligen att utbilda kompetenta balettlärare för amatörundervisningen. Detta är särskilt viktigt som stöd för folkbildningsverksamhetens behov av pedagoger, där nu stor brist råder. Genom dessa och andra initiativ är koreografiska institutet ett förträffligt organ för att styra in konsumtionen av danskonst i rätta riktningar.

Koreografiska institutet, som fortfarande har status av en försöksverksamhet, bör förstärkas och permanentas. Det finns olika tänkbara alternativ för dess inplacering i samhället:

1. Institutet kan som hittills anknytas till Musikaliska akademien. Mycket talar härför. Danskonsten står i intimare samband med musiken än med någon annan konstform. I den mån dess utveckling och organisation fortfarande är eftersatt kan vad som i detta hänseende gjorts på musikens

område tjäna dansen till närmaste förebild. Musikhögskolan har även ett intresse av att den utbildning på högskoleplan, som koreografiska institutet bedriver, sker i nära samarbete med musikutbildningen. De moderna kompositörerna skriver för balett och har behov av att kunna studera danskonsten och dess musikaliska förutsättningar. En del av undervisningen, nämligen den för de vid koreografiska institutet studerande obligatoriska och omfattande musikutbildningen, kan delvis ske gemensamt med musikhögskolans elever.

2. Skolan för scenisk konst kommer också in i bilden. En placering av koreografiska institutet i anslutning till denna synes mindre naturlig. Skolan för scenisk konst får givetvis taldramat till sitt viktigaste intresseområde. Med detta har danskonsten föga gemensamt. Dess natur är huvudsakligen »abstrakt» liksom musiken, och endast i undantagsfall ägnar sig baletten åt något originellt litterärt berättande eller programmatiskt innehåll. Det behov teaterlever har av att lära danskonst är i praktiken relativt ringa och kräver inte medverkan från en så specialiserad stab av lärare som den koreografiska institutet rymmer. Danskonstens samband med musik är som ovan framhållits däremot mycket intimt. Även om koreografiska institutet i en framtid skulle få ännu en uppgift, nämligen att sörja för nytillväxten av dansare vid våra teatrar, ett behov som statistiskt sett normalt uppgår till ett tiotal personer om året, blev dess anknytning till skolan för scenisk konst inte mer påkallad och lämplig än om operaskolan (utbildningen av sångare) skulle förläggas dit. Ännu ett skäl talar mot en dylik förläggning, nämligen att den till omfånget största delen av koreografiska institutets verksamhet är och förblir att utbilda pedagoger för amatörundervisningen och den breda folkbildningsrörelsen.

3. Koreografiska institutet kunde även göras till en självständig institution. Detta är det mest konsekventa alternativet. Andra konstarter har sina egna institut. Det kan med skäl sägas att danskonsten är så betydande i vårt moderna samhälle att dess behov av ett centralt, normbildande och auktoritativt organ borde tillgodoses.

Med stöd av ovannämnda synpunkter hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t förordar en utredning av danskonstens nuvarande läge, behov och utvecklingsmöjligheter och att därvid beakta behovet av lämpliga åtgärder för det koreografiska institutets förstärkning och effektivisering.

Stockholm den 27 januari 1965

Nils Kellgren

Viola Sandell